

M O N T S I À

A L C A N A R

Informant: Remei Garriga Esteller (1909-2006).

Ofici: Cobradora, mestressa de casa.

Informació recollida i transcrita per Àngela Buj Alfara, durant l'hivern de 1999.

Lo cànem era la sola dels aspardenyes. Feen una trena, pero se'n tenia de sapiguer fer, no una trena de consevol manera. Ma mare era llatera, sa mare de la Pèl era llatera, i n'hi havia moltes dones que eren llateres. Lo cànem era el cànem. Començaves la trena i deu u dotze braces u menos, era un plec, tal com eres de llerga i deu u dotze voltes u set u vuit, no me'n recordo, a casa meua, que hu penjaven a n'una astaca. Mira: un plec, dos plecs, tres plecs; ma mare i la tia Roija ne feen. Del cànem feien una trena, i de la trena los aspardenyers en un banc voltaven, voltaven, voltaven, voltaven, voltaven la trena, voltaven, voltaven i después la feen redona, pero después li donaven la etxura de la sola i an una agulla, que jo la tinc a casa de mon sogre, an una agulla trevessaven, passaven un atre cordell i la traïen, tornaven a passar, tombaven lo d'això tornaven a passar per l'atre costat. Anguany a les quinquenals vaig vore un banc allí dalt, me va fer una cosa... Dic:

–Ui!, un banc d’aspardenyers!

Hi havia un aspardenyers al costat de casa que, a vegades, jo dia, com me feien dir conseqüent paraula fea, i em feien:

–Astòs condemnada com una puta de burro!

Coses d’antes, passava jo.

–Dis això, ai, això, astòs condemnada com una puta de burro.

Un home que treballava al banc dels aspardenyers. Allí a (o)n s’ha fet ara la casa, davant de Cap pelat. Cap pelat fa cantó. Lo cantó de baix, s’han fet una casa nova, aquell xic.

Allí, a n’aquell carreró se ficava, sortia allí i a fer aspardenyers, an lo banc. Això l’aspart, ai, lo cànem era pa fer la llata. La llata, una trena, pero molt ben feta i de la trena allavontes la donaven als aspardenyers paque fessen les soles, i allavontes les soles aquelles les donaven al mateix aspardenyers, pero els amos tenien oficials que feien les cares i les taloneres que eren les aspardenyers de l’hòstia que portaven los paigesos an vestit de botella, que es dia, d’estos que ballen los de San(t) Antoni. Allò es dia vestit de botella. I les aspardenyers de l’hòstia, ne portaven molta gent, perque jo als hòmens los hai vist anar vestits en calçons blaus.

No te hu puc dir com, uns calçons blaus, los camals d’allò més amples, lo menos així, que els arribaven a mitant cama, pero els camals eren amples, pero a baix portaven calçotets i i i portaven les aspardenyers estes. Calces blanques i calcetins negres i les aspardenyers estes de l’hòstia. Ancora n’hi ha que en porten, no són iguals, pero són una imitació. Ancora n’hi ha que en porten.

Lo cànem és una fulla, a vegades jo hu hai trobat en un puesto gu atre i allavontes..., l’asmotxen an lo que sigue, en ganxos u an lo que sigue i allavontes queda lo cànem purt. És una cosa molt forta, és una cosa molt forta. Jo, jo hai sentit dir que el cànem és una planta, però igual ne ha de fulles més llergues que n’hi ha de fulles més menudes, i allavontes la que fa la trena, ella mateixa, que n’ha da sapiguer fer, se hu combina paque la trena sempre súrtingue igualeta, una miqueta més da dit, sempre igualeta, allí a (o)n se li acaba lo cànem tornar-ne a afidgir.